

תענית – פרק ב' מישנה ט'

הקדמה: במשנתנו מבואר שתחילת התעניות נגזרות על הציבור בימים מסוימים כפי שיבואר וכן סיבת הענין.

אין גוזרין – לא גוזרים

תענית – צום

על הציבור – על כל הציבור

בתחילה – בהתחלה

בחמישי – בימי חמישי

והטעם:

שלא להפקיע – שלא לייקר [ולשנות]

השערים – המחירים

הסבר: כשהיו בית דין גוזרים שלש תעניות על הציבור, לא גוזרים את תחילת התעניות ביום חמישי, היות ובעלי החנויות רואים שהאנשים קונים סעודות גדולות בשביל סעודת אחרי צום החמישי וכן לצורכי שבת, והם יסברו שרעב בא לעולם ולכן הציבור קונה הרבה אוכל, ובשעת רעב הסוחרים ייקרו המחירים, אבל אם יתחיל הצום בשני והציבור עדין לא קונה בשביל שתי סעודות יודעים שהקניה הזאת היא בשביל התענית.

אלא – רק

שלש תעניות הראשונות – בשלש תעניות הראשונות

שני וחמישי ושני – גוזרים בתחילה מיום שני

ושלש תעניות – אבל שלש התעניות השניות

חמישי שני וחמישי – גוזרים כן תחילה בחמישי [היות והתעניות השניות הם המשך לראשונות, והסוחרים יודעים שקונים הרבה בגלל הצומות ולכן אין חשש להפקעת השערים ומותר להתחיל בהן בחמישי]

רבי יוסי אומר – רבי יוסי חולק וסובר

כשם – כמו

שאין הראשונות – שאין התעניות הראשונות

בחמישי – מתחילות ביום חמישי

כך לא – כך גם לא

שניות – התעניות השניות [מתחילות בחמישי אלא גם בשני]

ולא אחרונות – ולא שבע האחרונות [שגם מתחילות בשני]